

Príloha č. 2 - pravidlá evidencie pre reštaurovanie

Predmet evidencie

Predmetom evidencie pre *RE* je návrh reštaurátorského výkonu (ďalej ako **návrh**) a reštaurátorský výkon (ďalej ako **realizácia**) na umeleckom diele zverejnený na podujatí alebo v inštitúcii. Za návrh sa považuje analýza reštaurovaného umeleckého diela ešte pred reštaurovaním. Za realizáciu sa považuje reštaurátorský úkon na umeleckom diele. Pre návrh aj realizáciu sa vytvárajú samostatné záznamy, ak je medzi návrhom a realizáciou dostatočný časový odstup. V takomto prípade sa záznamy prevádzujú prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon*. Ak realizácia prebehne bez autorových zmien presne podľa návrhu alebo s minimálnymi zmenami, eviduje sa návrh spolu s realizáciou ako jeden záznam.

Reštaurátorské práce je možné evidovať, len ak sú dokončené v rozsahu zadania a riadne zverejnené a reštaurátorské práce prebehli v súlade so *Zákom č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov*, pre reštaurovanie audiovizuálneho diela v súlade so *Zákom č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov*.

V prípade reštaurovania podľa § 13 ods. 8 zákona č. 206/2009 Z. z. sa osvedčenie o zápise do zoznamov vedených Komorou reštaurátorov v príslušnej špecializácii reštaurovania (podľa *Zákona NR SR č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov*) prikladá ako nezverejnená dokumentácia do entity **Osoba**.

Výstupy umeleckej činnosti pre *RE* sa evidujú prostredníctvom formulára **Umelecký výkon – reštaurátorské formy**.

Každý záznam zaevidovaný prostredníctvom formulára **Umelecký výkon – reštaurátorské formy** je prostredníctvom poľa **Umelecké dielo** naviazaný na záznam umeleckého diela za iný DUC, ktorý bol predmetom reštaurovania. Najčastejšie ide o záznam vytvorený prostredníctvom formulára **Umelecké dielo – vizuálne formy** v *DUC Výtvarné umenie* alebo v *DUC Dizajn*.

Záznam umeleckého výkonu predstavuje reštaurovanie umeleckého diela, ktoré si eviduje reštaurátor. Napr. reštaurátorka Ľuba Wehlend realizovala reštaurátorský výkon na obraze *Oltárny obraz sv. Jozefa Pestúna* v Kostole sv. Štefana, Jablonica.

V prípade ďalšieho reštaurovania tohto obrazu sa vytvorí nový záznam umeleckého výkonu, na ktorý sa naviaže záznam umeleckého diela *Oltárny obraz sv. Jozefa Pestúna* v Kostole sv. Štefana, Jablonica.

Záznam umeleckého výkonu pre reštaurovanie slúži na popis postupu reštaurovania, techník, náročnosti, trvania, rozsahu reštaurátorského procesu a stavu umeleckého diela pred a po reštaurovaní. Príviazaný záznam umeleckého diela, ktoré bolo reštaurované, slúži na popis diela, teda jeho typu, použitých materiálov a rozmerov, eviduje sa v zmysle *Prílohy č. 2* pre daný DUC.

Pre *RE* sú akceptované nasledujúce typy výkonu:

Reštaurovanie maľby

- Reštaurovanie nástennej maľby, historickej omietky a muriva v interiéroch a exteriéroch historickej architektúry,
- Reštaurovanie tabuľovej maľby,

- Reštaurovanie závesného obrazu na plátne, alebo inom nosiči,
- Reštaurovanie diel na papieri,
- Reštaurovanie sklomalieb,
- Reštaurovanie vitráží,
- Reštaurovanie mozaiky.

Reštaurovanie sochárstva

- Reštaurovanie drevených polychrómovaných sôch, drevených oltárnych architektúr a drevených architektonických článkov v nadväznosti na historickú architektúru,
- Reštaurovanie drevených polychrómovaných sôch,
- Reštaurovanie drevených oltárnych architektúr a drevených architektonických článkov,
- Reštaurovanie drevených architektonických článkov,
- Reštaurovanie drevených oltárnych architektúr,
- Reštaurovanie kamenných polychrómovaných sôch, kamenných architektonických článkov, muriva a nadväzujúcich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry,
- Reštaurovanie kamenných polychrómovaných sôch,
- Reštaurovanie kamenných architektonických článkov,
- Reštaurovanie štukových plastík, štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry,
- Reštaurovanie štukových plastík,
- Reštaurovanie štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok,
- Reštaurovanie kovových plastík a kovových prvkov v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry,
- Reštaurovanie kovových plastík.

Reštaurovanie úžitkového umenia

- Reštaurovanie kníh,
- Reštaurovanie diel na pergamene,
- Reštaurovanie fotografií,
- Reštaurovanie zlatníckych diel,
- Reštaurovanie keramických diel,
- Reštaurovanie historických textílií,
- Reštaurovanie historických zbraní,
- Reštaurovanie historického nábytku,
- Reštaurovanie historických klávesových hudobných nástrojov,
- Reštaurovanie historických hudobných nástrojov - organov,
- Reštaurovanie historických hodín,
- Reštaurovanie skla,
- Reštaurovanie kože,
- Reštaurovanie diel filmového umenia,
- Reštaurovanie koľajových vozidiel a zariadení železničnej dopravy,
- Reštaurovanie cestných vozidiel a zariadení cestnej dopravy a mestskej hromadnej dopravy,
- Reštaurovanie prostriedkov a zariadení leteckej dopravy,
- Reštaurovanie prostriedkov a zariadení vodnej dopravy.

Zodpovednosť

Výstupy umeleckej činnosti pre RE sa evidujú autorom za rolu *reštaurátor*. Rola uvedená v dokumentácii sa nutne nemusí zhodovať so znením roly v CREUČ, podstatné je obsahová náplň danej roly (napr. zhotoviteľ a reštaurátor a pod.). Percentuálne podiely sa rozdeľujú len v rámci okruhu zodpovednosti *reštaurátor*.

Zverejnenie

Za zverejnenie sa považuje uvedenie výstupu umeleckej činnosti (reštaurátorský umelecký výkon na umeleckom diele) na podujatí alebo v inštitúcii (umelecké dielo je vystavené a verejne prístupné alebo je súčasťou depozitára inštitúcie).

Zreštaurované umelecké dielo priviazané do záznamu reštaurátorského výkonu nemusí mať v zázname umeleckého diela uvedené zverejnenie, ak ide o výstup umeleckej činnosti, ktorý sa nevykazuje s kategóriou EUCA v iných druhoch DUC. Môže tak ísť napr. o obraz zo 16. storočia vystavený v kostole, obraz z roku 1986 a pod., pričom toto datovanie sa zapisuje do poľa **Datovanie diela (rok výroby)** vo formulári **Umelecké dielo**.

Do záznamu umeleckého diela, ktorý je reštaurovaný, sa zapisuje prostredníctvom poľa **Ďalšie identifikátory** inventárne číslo diela alebo evidencia v *Ústrednom zozname pamiatkového fondu*. **Názov identifikátora** je v takomto prípade *ÚZPF*, samotný identifikátor sa zapisuje do poľa **Hodnota identifikátora**.

Zverejnenie (Podujatie)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí (napr. na výstave *Fenomén spolupráce*) sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (podujatie)** vo formulári **Umelecký výkon**.

Za dátum zverejnenia na podujatí sa považuje dátum konania podujatia, na ktorom bol výstup umeleckej činnosti zverejnený. Miesto a dátum zverejnenia sa zapisujú v rámci entity **Podujatie** do polí **Miesto konania** a **Dátum konania**. Pre spresnenie je možné do poľa **Konkrétny dátum** uviesť presný dátum zverejnenia výstupu umeleckej činnosti na podujatí.

Zverejnenie (Inštitúcia)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti v inštitúcii sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (inštitúcia)** vo formulári **Umelecké dielo**. Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej priestoroch došlo k zverejneniu alebo v ktorej držbe sa reštaurované umelecké dielo nachádza. Ak je predmetom reštaurátorského výkonu súkromný majetok, ako zverejňujúca inštitúcia sa priväzuje entita inštitúcie *Súkromný objednávateľ* s ID 107681.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum vystavenia zreštaurovaného umeleckého diela v priestoroch inštitúcie alebo na jej webovom sídle alebo dátum prevzatia umeleckého diela po reštaurovaní.

Stále expozície sú považované za zverejnenie v inštitúciách.

Kategorizácia

Závažnosť

Excelentné (E) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré svojou objavnosťou a originalitou prinášajú nové vývinové tendencie a ktoré zároveň:

- boli ocenené aspoň jednou národnou alebo medzinárodnou cenou, ktorú udeľuje odborná porota RE v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli nominované aspoň na dve národné alebo medzinárodné ocenenia, ktoré udeľuje odborná porota RE v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre RE a zároveň boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota RE v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre RE a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň dva ohlasy, alebo
- predmet reštaurovania je národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu podľa Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu alebo je na zozname kultúrneho dedičstva UNESCO.

Zásadné (Z) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré prinášajú tvorivé riešenia, námety alebo prístupy, obohacujú súčasné umelecké tendencie a ktoré zároveň:

- boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota RE v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre RE a zároveň boli ocenené aspoň jedným ocenením zameraným na reštaurovanie, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre RE a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšiel aspoň jeden ohlas, alebo
- predmet reštaurovania je zbierkový predmet zaradený v zbierkovom fonde inštitúcie.

Štandardné (S) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré zohľadňujú súčasné umelecké tendencie v príslušnom druhu umení, majú tvorivý potenciál a ktoré zároveň:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii so zameraním na jednotlivé druhy umeleckých činností, to neplatí pre predmety reštaurovania, ktorými sú budovy a ich časti alebo predmety reštaurovania, ktoré sú pevnou súčasťou budov (nástenné maľby a pod.).

Iné (I) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín a ktoré:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii bez umeleckého zamerania, to neplatí pre predmety reštaurovania, ktorými sú budovy a ich časti alebo predmety reštaurovania, ktoré sú pevnou súčasťou budov (nástenné maľby a pod.).

Dosah

Medzinárodný (M) – výstup umeleckej činnosti rezonuje v medzinárodnom prostredí, ak:

- bol zverejnený na medzinárodnom podujatí v rámci daného DUC alebo v medzinárodnej inštitúcii v rámci daného DUC a/alebo
- bol zverejnený na podujatí alebo v inštitúcii v rámci daného DUC na území viacerých krajín a/alebo
- vznikol na základe medzinárodnej spolupráce inštitúcií z dvoch a/alebo viacerých krajín a/alebo
- bol nominovaný na medzinárodné ocenenie alebo
- získal medzinárodné ocenenie a/alebo
- vznikli naň ohlasy z viacerých krajín alebo z inej krajiny, ako je krajina zverejnenia,

- bol medializovaný v medzinárodnom médiu (printové média, rozhlas a televízia s oficiálnym zastúpením vo viacerých krajinách), vo viacerých krajinách alebo v inej krajine, ako je krajina zverejnenia.

Národný (N) – výstup umeleckej činnosti má dosah v národnom prostredí a v národnom kontexte, resp. v rámci jednej krajiny s celospoločenským dopadom na danú krajinu. Za národný kontext sa považuje napr. **viacnásobné zverejnenie na viacerých miestach jednej krajiny**, nominácia na národné ocenenie alebo národné ocenenie, ohlas v publikácii alebo verejnoprávnej televízii alebo rozhlase s celonárodnou pôsobnosťou **a medializácia na národnej úrovni**.

Regionálny (R) – výstup umeleckej činnosti má dosah na regionálnej úrovni danej krajiny.

Rozsah

Rozsahom sa chápe fyzický rozsah reštaurovaného umeleckého diela. Priamo v zázname umeleckého výkonu pre RE sa rozmery nezapisujú, uvádzajú sa v zázname umeleckého diela, ktoré bolo reštaurované v rámci príslušného DUC. Na základe uvedených rozmerov v zázname umeleckého diela sa určí rozsah pre umelecký výkon reštaurovania.

Parametre pre Veľký (1), Stredný (2) a Malý (3) rozsah diel, ktoré je možné reštaurovať, sú uvedené v prílohách č. 2 pre:

- DUC *Audiovizuálne umenie a auditívne umenie*,
- DUC *Architektúra*,
- DUC *Dizajn*,
- DUC *Výtvarné umenie*.

Ocenenia

Za ocenenia pre RE sa považujú najmä výtvarné ceny, napr. *Cena Prof. Karla Veselého, Súťaž Fénix - Kultúrna pamiatka roka* a pod. Ocenenia alebo nominácie na ocenenia ovplyvňujú kategorizáciu výstupu umeleckej činnosti z hľadiska závažnosti a dosahu.

Ocenenie sa zapisuje prostredníctvom entity **Ocenenie**, ktorá sa priväzuje k evidovanému záznamu umeleckého výkonu nezávisle na dátume zverejnenia a roku udelenia ocenení alebo nominácií na ocenenia. Ocenenie výstupu umeleckej činnosti sa nezapisuje ako nový výstup umeleckej činnosti, aj keď ocenenia alebo nominácie na ocenenia prebehli v inom roku, ako je rok vykazovacieho obdobia. Odporúča sa zapisovať všetky ocenenia a nominácie na ocenenie výstupu umeleckej činnosti naprieč vykazovacími obdobiami.

Entita **Ocenenie** sa priväzuje na entitu **Osoba** len v prípade ocenení alebo v kategóriách ocenení za celoživotné dielo, zásluhy, objav roka a pod. (napr. *Cena Alžbety Güntherovej-Mayerovej*), avšak nie ak ocenenia alebo kategórie ocenení súvisia s konkrétnym výstupom umeleckej činnosti.

Po priviazaní entity **Ocenenia** na záznam alebo entitu **Osoba** sa do poľa **Kategória ocenenia** zapisuje oficiálny názov kategórie, v ktorej bol výstup umeleckej činnosti ocenený.

Dokumentácia

Ako dokumentácia výstupov umeleckej činnosti pre RE sa dodáva fotodokumentácia výstupu umeleckej činnosti a dokumentácia obsahujúca dátum prvého zverejnenia a jednoznačne identifikované **autorstvo**. Tieto údaje sa predkladajú najmä v nasledujúcich formách:

Pri reštaurovaní národných kultúrnych pamiatok

- dokumentácia spĺňajúca náležitosti podľa § 5 a § 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- rozhodnutie príslušného krajského pamiatkového úradu, ktorým bol schválený návrh na reštaurovanie národnej kultúrnej pamiatky alebo jej časti,
- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- plagát výstavy,
- katalóg z výstavy,
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- pri čiastkových úkonoch na spoločných realizáciách viacerých reštaurátorov sa graficky vyznačí podiel na reštaurovanom celku,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod., ak autorstvo a/alebo zverejnenie nie je zrejmé z inej dodanej dokumentácie.

Pri reštaurovaní umeleckých diel zbierkových inštitúcií – registrovaných slovenských múzeí a galérií

- dokumentácia podľa prílohy č. 20 až 23 výnosu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty,
- návrh na reštaurovanie zbierkového predmetu schválený oprávnenou osobou múzea alebo galérie,
- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- plagát výstavy,
- katalóg z výstavy,
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- pri čiastkových úkonoch na spoločných realizáciách viacerých reštaurátorov sa graficky vyznačí podiel na reštaurovanom celku,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod., ak autorstvo a/alebo zverejnenie nie je zrejmé z inej dodanej dokumentácie.

Pri reštaurovaní umeleckých diel, ktoré nie sú národnou kultúrnou pamiatkou a ani zbierkovým predmetom

- dokumentácia podľa prílohy č. 20 až 23 výnosu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty,
- objednávky o reštaurovaní predmetu,
- preberací a odovzdávací protokol (povinne),
- zmluva o reštaurovaní (povinne), s prihliadnutím na ochranu osobných údajov,
- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- plagát výstavy,

- katalóg z výstavy,
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- pri čiastkových úkonoch na spoločných realizáciách viacerých reštaurátorov sa graficky vyznačí podiel na reštaurovanom celku,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod., ak autorstvo a/alebo zverejnenie nie je zrejmé z inej dodanej dokumentácie.

V prípade reštaurovania audiovizuálnych diel sa dokumentácia predkladajú v zmysle *Zákona č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov*.

Dokumentácia sa prikladá do záznamu výstupu umeleckej činnosti prostredníctvom tlačidla **Prílohy**.

Ďalšie metodické usmernenia

Reštaurovanie časti umeleckého diela

1. Pri reštaurovaní časti umeleckého diela sa vytvára väzba na celé umelecké dielo. Skutočnosť, že reštaurovaná bola len časť umeleckého diela, sa vyjadrí anotáciou v poli **Anotácia autora/autorov**.
2. Pre reštaurovanie umeleckého diela pozostávajúceho z viacerých častí sa reštaurátorský výkon eviduje ako jeden záznam. Napr. v prípade reštaurovania oltára sa eviduje umelecký výkon reštaurovania celého oltára v zmysle zadania alebo objednávky na reštaurovanie oltára. Neevidujú sa jednotlivé časti reštaurovaného oltára – napr. maľba, hlavná tabuľa, socha, povrchová úprava a pod.
3. Ak sa počas reštaurovania dvoch a/alebo viacerých predmetov zistí, že ide o časti jedného umeleckého diela, môžu sa jednotlivé časti evidovať ako samostatné záznamy umeleckého výkonu. Všetky záznamy umeleckého výkonu sa previažu prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon*. Pre reštaurovaný predmet sa vytvorí jeden záznam umeleckého diela.

Reštaurovanie publikácie

4. V prípade reštaurovania publikácie sa ako priviazané umelecké dielo použije záznam s ID 486227 a s názvom *Reštaurovanie publikácie*. Samotná publikácia sa vytvorí v CREPČ a previaže sa na záznam umeleckého výkonu reštaurovania prostredníctvom poľa **Súvisí s** a typom väzby *iné súvisiace dielo / výkon*. Ak reštaurovaná publikácia bola vydaná pred rokom 1900, do poľa **Dátum vydania** vo formulári publikácie v CREPČ sa uvedie rok vydania 1900 a skutočný rok vydania sa uvedie ako verejná poznámka v tvare *Datovanie vydania: skutočný rok/obdobie vydania alebo približné datovanie*, napr. *Datovanie vydania: 1898* alebo *Datovanie vydania: 16. storočie*.
5. Rozsah pri reštaurovaní publikácie sa určuje podľa *DUC DI - vizuálna komunikácia - publikácia*.